

Johan "Jussi" Gullichsen in Memoriam (1936–2023)

Selluloosatekniikan emeritusprofessori, tekniikan kunniatohtori ja A. Ahlström -yhtiöiden hallituksen pitkäaikainen puheenjohtaja Johan "Jussi" Gullichsen kuoli lauantaina 13. toukokuuta 2023 Somerolla.

Gullichsen syntyi Pihlavassa 28.6.1936 Ahlströmin teollisuussukuun ja vietti lapsuutensa Villa Maireassa Noormarkussa. Vuonna 1958 hän avioitui Anna Ramsayn kanssa ja perheeseen syntyi kolme lasta. Jussi valmistui diplomi-insinööriksi Åbo Akademista vuonna 1962 ja sai kunniatohtorin arvonimen vuonna 1988.

Kansainvälisesti arvostettu puunjalostusprosessien kehittäjä ja ikoninen professori

Uransa alkuvuosina Gullichsen keskittyi prosessi- ja tehdassuunnitteluun, ja perusti yhdessä Bengt Arhippaisen kanssa konsulttiyrityksen. Merkittävän keksijänuransa keskeisin innovaatio on MC- eli keskisakeuskuitutekniikka, joka mahdollistaa suurten ja tehokkaiden sellutehtaiden rakentamisen. Kaikkiaan hän rekisteröi yli 60 patenttia ja julkaisi yli 180 tieteellistä artikkelia. Suuri saavutus oli myös alan johtavan 19-osaisen oppikirjasarjan toisena päätoimittajana toimiminen.

Opetustehtävissä Gullichsen toimi 1970-lopulta alkaen mm. perehdyttäen selluteekkarit tietokonesimulaatioihin tehdassuunnittelussa. Jussin tultua professoriksi Teknilliseen korkeakouluun (nyk. Aalto-yliopisto) vuonna 1989, sellutekniikan kiinnostus pääaineena kasvoi merkittävästi. Hän oli kiinnostunut opiskelijoista osallistuen kiltatoimintaan ja mm. useille ulkomaisille opintomatkoille. Nuorten tutkijoiden tukeminen oli Jussille sydämenasia, ja näin saivat alkunsa hänen nimeään kantava tutkijakollokvio ja -palkinto.

Johan Gullichsen palkittiin huomattavan uransa aikana monin huomionosoituksin. Vuonna 1986 hänelle myönnettiin metsäalan arvostetuin kansainvälinen Marcus Wallenberg -palkinto. Lisäksi hänet on palkittu mm. Vuoden insinööripalkinnolla (1984), Lampén -mitalilla (2004) sekä kutsuttu Paper Industry International Hall of Fameen (2005). Puunjalostusinsinöörit ry:n kunniajäseneksi Gullichsen kutsuttiin v. 2014.

Isän jalanjäljissä palkituksi kilpapurjehtijaksi

Jussi Gullichsenin lempiharrastus oli purjehdus. Hänen isänsä Harry oli tunnettu kilpapurjehtija, mikä antoi hyvät lähtökohdat pojalleen. Jussin ensimmäinen vene oli sulkaveneentyyppinen jolla ja sillä hän aloitti kilpailu-uransa Porin pursiseuran vesillä. Jo 12-vuotiaana Jussi teki ensimmäisen matkapurjehduksensa Porista Ahvenanmaan ympäri ikäisensä kaveriporukan kanssa.

Koulunkäynti toi Jussin Helsinkiin ja 1950-luvun puolivälissä äiti Maire hankki 5,5 -veneen pojilleen. Veneen nimeksi tuli Pohjantähti ja sillä alkoi menestyksekkäs kilpailu-ura, joka Jussin osalta päättyi vasta yli 50 vuotta myöhemmin.

Vuonna 1964 Jussi osallistui Tokion kesäolympialaisiin 5,5 -luokassa sijoittuen miehistöineen kuudenneksi. Vuonna 1986 hän teki paluun ratapurjehdukseen perustaen Peter Fazerin ja Robert Mattsonin kanssa *Tre Gubbar* -miehistön viisvitos-luokkaan. Vene menestyi hyvin ja voitti samana kesänä Norjassa King Olav's Cup -kilpailun, sijoittuen Helsingissä pidetyissä EM-kisoissa hopealle ja voittaen sen jälkeen Kultapokaali -purjehduksen. Jussin ura 5,5 -luokassa jatkui sen jälkeen menestyksellisesti ja hän saavutti mm. vuonna 2005 Sydneyssä järjestetyissä MM-kilpailuissa hopeaa.

Jussi oli kipparina nopeaälyinen ja vaativa ja sai aina veneen kulkemaan hyvin aallokossa. Tunnelma veneessä oli kuitenkin rauhallinen ja hyvä huumori oli aina läsnä. Jussi tuli hyvin toimeen kaikkien ihmisten kanssa, hän sai heidät innostumaan ja saavutti luottamusta. Hän oli keskeinen hahmo laajassa ystävä- ja kaveriporukassa, joka säilyi läheisenä elämän kaikissa vaiheissa.

Elinikäinen tutkija ja suvun yhdistävä voima

Kotitalallaan Palikaisten Kartanossa Jussi kokeili kaikenlaista. Hän viljeli mm. Painiojärven ranta-alueista padotuilla pelloillaan ruokohelpiä Teknillisen korkeakoulun kuitututkimuksiin. Näiden peltojen onnistuneesta viljelystä hämmästyneet paikalliset ylensivät ne professorinpelloiksi kutsuttuaan niitä alkuun huumorilla ja hieman väheksyenkin insinöörinpelloiksi. Jussi kehuu myös aikoinaan olleensa Suomen suurin kannabisviljelijä Viikissä, jossa yliopiston pelloilla viljeltiin kuituhamppua Teknillisen korkeakoulun tutkimustarpeisiin.

Hän ei koskaan siirtynyt täysin eläkkeelle, vaikka useimmista tehtävistään luopuikin. Maatilallaan hän osallistui aina puukauppaan, vaikka oli luopunut liiketoiminnan ylimmästä vastuusta jo kaksikymmentä vuotta aikaisemmin. Hän suhtautui intohimoisesti tilansa hakelämpökeskukseen, sekä puuhakkeen kaasutukseen perustuvaan pienvoimalaitokseensa. Hän tuki aktiivisesti jälkimmäisen teknistä kehitystä ja halusi sen avulla näyttää, että paikallisesta energiaraaka-aineesta voi tuottaa sähköä ja lämpöä ympärivuorokautisesti ja kannattavasti Kartanokylän omiin tarpeisiin.

Vapaa-aikaansa Jussi vietti kaikkein mieluiten Kemiön ulkosaaristossa. Sielläkin hän viljeli henkilösuhteitaan ja ystävystyi paikallisten saaristolaisten kanssa. Nämäkin ystävyysuhteet olivat Jussille hyvin tärkeitä, ja hän kertoi usein ja mielellään saaristolaisten hänelle kertomia tarinoita ja legendoja.

Ahlströmin suvulle Jussi oli merkittävä yhdistävä voima ja hänen ammattitaitoonsa ja arviointikykyynsä luotettiin. Hän edusti suvun arvoja vahvasti ja toimi lähes neljän vuosikymmenen ajan sukuyhtiön sekä eri säätiöiden hallituksissa.

Panu Tikka

Pirkko Molkentin-Matilainen

Antti Lindqvist

Robert Mattson

Johannes Gullichsen